

На основу члана 21. став 1. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004) и члана 83. став 6. Закона о банкама ("Службени гласник РС", бр. 107/2005), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О НАЧИНУ И УСЛОВИМА ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊА
РИЗИКА УСКЛАЂЕНОСТИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ
И УПРАВЉАЊА ТИМ РИЗИКОМ

1. Овом одлуком ближе се прописују начин и услови идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком.

2. Ризик усклађености пословања банке настаје као последица пропуштања усклађивања пословања банке са законом, подзаконским актима, интерним актима банке, процедурама о спречавању прања новца и финансирања тероризма, као и с правилима струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком банке, а посебно обухвата ризик од санкција регулаторног тела и од финансијских губитака, као и репутациони ризик.

Ризик од санкција регулаторног тела, у смислу ове одлуке, настаје ако банка у поступању на начин из става 1. ове тачке проузрокује неправилност у свом пословању чија последица може бити предузимање мера према банци под условима и на начин предвиђен законом.

Ризик од финансијских губитака, у смислу ове одлуке, настаје као последица из свих ризика којима је банка изложена у свом пословању, а нарочито ако поступа на начин из става 1. ове тачке, али и због неодговарајуће примене стратегија и политика које банка спроводи, односно због управљања банком које доводи до финансијског губитка у пословању банке по било ком основу.

Репутациони ризик, у смислу ове одлуке, настаје ако банка поступањем на начин из става 1. ове тачке наруши свој пословни углед и поверење клијента.

3. Ради стварања услова за идентификацију и праћење ризика усклађености пословања банке и управљање тим ризиком – банка је дужна да образује организациону јединицу с делокругом контроле усклађености пословања банке (у даљем тексту: Организациона јединица).

4. Банка је дужна да својим актима нарочито уреди:

- функцију и одговорност Организационе јединице и мере које јој обезбеђују независност;
- односе Организационе јединице с другим организационим јединицама у банци у чијем су делокругу управљање ризицима и унутрашња ревизија;
- право приступа информацијама неопходним за спровођење функције контроле усклађености и, у складу с дужностима запослених, сарадњу у пружању тих информација;
- право руководиоца Организационе јединице да налаз спроведене контроле усклађености пословања изнесе пред извршни одбор банке и одбор за праћење пословања банке, а, ако је потребно, и пред управним одбором банке;
- право руководиоца Организационе јединице да органима банке предложи ангажовање одговарајућег стручњака за истраживање могућих повреда усклађености пословања.

Банка је дужна да својим актима пропише обавезу да су филијале и други организациони облици банке у иностранству дужни да поштују прописе и стандарде земље домаћина, као и да банку и Народну банку Србије обавештавају о евентуалним разликама у тим прописима у односу на домаће прописе и о стандардима који се примењују.

5. Банка образује Организациону јединицу тако да њена величина, организациона и квалификациона структура одговарају величини банке, односно обиму и врсти послова које банка обавља, а број и структура запослених у Организационој јединици треба да буду такви да омогућавају да се ризиком усклађености пословања банке управља ефикасно.

Запослени у Организационој јединици треба да поседују одговарајуће квалификације, знање и искуство, као и професионалне и личне квалитете, обавезни су да познају и прате измене у законима, подзаконским актима и интерним актима банке, да познају правила струке, добре пословне обичаје и пословну етику банке, као и да поседују знање и способност да процене њихову међусобну усклађеност и њихов утицај на пословање банке.

Руководилац Организационе јединице даје препоруке руководству банке о потреби усклађености пословања банке и обавештава их о новинама у тој области.

Ради извршавања обавеза из ове тачке, руководилац Организационе јединице и запослени у Организационој јединици дужни су да се редовно обучавају и усавршавају.

6. Руководилац Организационе јединице и запослени у Организационој јединици независни су у свом раду и обављају искључиво послове из свог делокруга – избегавајући могуће сукобе интереса у односу на друге запослене у банци и послове које они обављају.

Ради обављања својих послова, запослени у Организационој јединици имају право приступа свим организационим деловима банке, као и увид у документе, односно информације који су им потребни, а имају право и да од свих запослених у банци захтевају да им у разумном року прибаве потребне информације и дају одговарајућа образложења.

7. Организациона јединица је дужна да изради програм праћења усклађености пословања банке, који посебно садржи методологију њеног рада, планиране активности, начин и рокове израде извештаја, начин провере те усклађености, као и план обуке запослених у банци.

Програм из става 1. ове тачке садржи и обавезу успостављања одговарајућих и ажурних процедура на нивоу свих организационих јединица банке, које су усклађене са законом, подзаконским актима и интерним актима банке, као и с правилима струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком банке, и које омогућавају континуирано праћење и мерење ризика усклађености пословања банке.

Под методологијом рада Организационе јединице подразумева се утврђивање и спровођење континуиране, одговарајуће и ефикасне контроле усклађености пословања банке на начин који ће омогућити указивање на постојеће и потенцијалне ризике усклађености и на управљање тим ризицима ради остваривања највиших стандарда у пословању банке.

Програм из ове тачке руководилац Организационе јединице доставља извршном одбору банке и одбору за праћење пословања банке. Овај програм, као и његове накнадне измене и допуне, усваја управни одбор банке, који је одговоран за ефикасност спровођења функције усклађености пословања банке.

8. Организациона јединица редовно, у складу са програмом праћења усклађености пословања банке из тачке 7. ове одлуке, идентификује и процењује ризике усклађености пословања банке, а најмање једном годишње идентификује и процењује главне ризике пословања банке.

Организациона јединица предлаже планове за управљање главним ризицима из става 1. ове тачке, о чему најмање једном годишње саставља извештај који доставља извршном одбору и одбору за праћење пословања банке (одбору за ревизију).

Извештај из става 2. ове тачке усваја извршни одбор банке – у року од 15 дана од дана пријема овог извештаја и доставља га управном одбору банке – у року од пет дана од дана усвајања тог извештаја.

9. Ако се контролом усклађености пословања банке утврде пропусти, руководиоца Организационе јединице одмах о томе писмено обавештава извршни одбор банке и одбор за праћење пословања банке.

10. Банка је дужна да функцију контроле усклађености свог пословања обавља и развија на начин који омогућава благовремену процену ризика усклађености на свим организационим нивоима банке, укључујући и процену настанка овог ризика појавом новог банкарског производа, односно новом пословном праксом, односно дужна је да негативан утицај ових ризика на њено пословање сведе на најмању могућу меру.

11. Банка је обавезна да за потребе вршења контроле усклађености пословања, а ради благовременог прибављања тачних и потпуних података, као и потребе за њиховом електронском обрадом, Организационој јединици омогући приступ информационом систему банке који садржи податке о њеном пословању.

12. Банка је дужна да постојеће акте банке донете у складу са Одлуком о начину и условима идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком ("Службени гласник РС", бр. 57/2006) усклади са одредбама ове одлуке најкасније до 31. децембра 2007. године.

13. Даном примене ове одлуке престаје да важи Одлука о начину и условима идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком ("Службени гласник РС", бр. 57/2006).

14. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењује се од 1. октобра 2007. године.

О. бр. 76
18. септембра 2007. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.